

Information för dig som ska söka dispens från strandskyddet enligt 7 kap 18 § miljöbalken

Dispens från strandskyddet

Information

Strandskyddet kom till på 1950-talet för att förhindra en överexploatering av stränderna och bevara allmänhetens tillgång till stränder och vatten för friluftsliv.

Riksdagen utvidgade lagen 1994 till att också skydda stränderna på grund av deras stora betydelse för den biologiska mångfalden. Strandzonen, övergången mellan land och vatten, ger utrymme för en mängd olika miljöer där strandnära djur- och växtarter lever. Strandzonen fungerar också som s.k. spridningskorridor och som tillflyktsort för en mängd arter i ett landskap som präglats av rationellt bruk.

Sedan den 1 juli 2009 är Kommunstyrelsen i Hörby den myndighet som prövar frågor om strandskyddsdispens.

Handläggningen av ärendet görs dock på Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Följande områden är dock undantagna kommunernas beslutanderätt. Inom dessa områden är det länsstyrelsen som prövar strandskyddsdispensen:

- naturreservat
- biotopskyddsområden
- natura 2000-områden
- landskapsbildsskyddsområden
- djur- och växtskyddsområden
- kulturresevat
- naturminnen

bygg- och miljönämnden i Hörby är ansvarig myndighet för tillsynen av att strandskyddet efterlevs.

Skydds-zonen omfattar både land och vatten, inklusive undervattensmiljön. Den utgår från strandkanten och sträcker sig vanligtvis 100 meter i båda riktningarna. Länsstyrelsen kan utvidga zonen upp till 300 meter, om det behövs för att tillgodose strandskyddets syfte.

Enligt 7 kap. 15 § miljöbalken får inte inom ett strandskyddsområde:

1. nya byggnader uppföras
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2
4. åtgärder vidtas som väsentligen förändrar livsvillkoren för växt- och djurlivet.

Anläggningar som behövs för jord- och skogsbruk samt yrkesfiske och som inte tillgodoser bostadsändamål är undantagna från strandskyddsbestämmelserna.

Särskilda skäl för strandskyddsdispens

Det krävs särskilda skäl för att bevilja dispens från strandskyddet. Lagstiftaren har utgått från att det alltid ska gälla restriktivitet med dispenser, eftersom strandskyddet är ett tungt vägande allmänt intresse.

För att dispens ska kunna lämnas får åtgärden inte heller strida mot strandskyddets syfte, även om det uppfyller ett eller flera särskilda skäl.

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser:

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Tomtplatsavgränsning vid strandskyddsdispens

I en ansökan om strandskyddsdispens krävs ibland att det ingår en avgränsning av tomtplats eller hemfridszon. Avgränsningen ska framgå av ansökan och markeras på karta. Tomtplats är det område runt t.ex. en bostad där ägaren kan hävda en privat zon, en s.k. hemfridszon. Inom denna zon gäller inte allemansrätten. Tomtplats eller hemfridszon behöver nödvändigtvis inte sammanfalla med fastighetsgräns. Kring anläggningar behövs normalt sett ingen tomtplats.

Lagstiftning

De bestämmelser som gäller för strandskydd finns att läsa i miljöbalken 7 kap. 13-18 §§.